

KARTA PRZEDMIOTU OFEROWANEGO W SZKOLE DOKTORSKIEJ

Kod przedmiotu	4606-PS-0000000-0286	Nazwa przedmiotu	w j. polskim	Podstawy etyki		
			w j. angielskim	The fundamentals of ethics		
Przynależność do grupy przedmiotów	specjalnościowy					
Kierownik przedmiotu	Dr hab. Piotr Radzewicz, prof. uczelni	Prowadzący zajęcia	Dr hab. Piotr Radzewicz, prof. uczelni			
Jednostka realizująca	Wydział Administracji i Nauk Społecznych	Dyscyplina naukowa				
Poziom kształcenia	kształcenie doktorantów	Semestr studiów	zimowy			
Język zajęć	polski					
Forma zaliczenia:	Zaliczenie na ocenę	Sumaryczna liczba godzin w semestrze	30	Sumaryczna liczba ECTS	2	
Minimalna liczba uczestników	12	Maksymalna liczba uczestników	50	Dostępność dla studentów I lub II stopnia	Nie	
Typ zajęć		Wykład	Ćwiczenia audytorijne	Ćwiczenia projektowe	Laboratorium	Seminarium
Liczba godzin zajęć	tygodniowo	2	—	—	—	—
	łącznie w semestrze	30	—	—	—	—

1. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

2. Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest wprowadzenie do etyki filozoficznej, jednej z podstawowych dyscyplin humanistycznych, która jest poświęcona zasadom słusznego postępowania, wartościom i relacjom moralnym między ludźmi. Uczestnicząc w wykładzie, doktoranci poznają najważniejsze teorie i systemy etyczne, które odnoszą się także do sfery ich życia zawodowego i prowadzonej przez nich działalności badawczej. Zajęcia mają na celu prezentację głównych pojęć z zakresu nauki o moralności oraz przybliżenie podstaw m.in. etyki obowiązków, utilitaryzmu, etyki cnót. Omówione zostaną także współczesne praktyczne dylematy etyczne, związane z przemianami cywilizacyjnymi, w tym ze skutkami etycznymi działania sztucznej inteligencji, etyki eksperta i rzeczoznawcy. Przybliżenie problematyki etycznej jest cennym uzupełnieniem wiedzy profesjonalnej doktorantów.

3. Treści programowe (dla każdego typu zajęć oddzielnie)

Wykład

1. Wprowadzenie: podstawowe pojęcia etyczne i teorie metaetyczne.
2. Etyka obowiązków (deontologiczna). Formalizm etyczny Immanuela Kanta.
3. Konsekwencjalizm. Utilitaryzm Johna Stuarta Milla.
4. Sprawa porwania przez terrorystów cywilnego samolotu pasażerskiego jako studium dylematu etycznego.
5. Problem etyki sztucznej inteligencji (moralność maszyn).
6. Ochrona praw zwierząt jako problem etyczny.
7. Etyka doradcy naukowego polityków. Etyczny problem "brudnych rąk".
8. Etyka cnót i jej współczesne zastosowania.
9. Etyka troski.
10. Dodatkowe tematy z zakresu etyki praktycznej wybrane po konsultacji z doktorantami.

Laboratorium

—

4. Efekty uczenia się

Rodzaj efektu	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się w SZD	Sposób weryfikacji efektów uczenia*
---------------	-------------------------	--	-------------------------------------

Wiedza			
W01	Doktorant zna główne kierunki, stanowiska i spory w etyce. Zna teorie i argumenty z zakresu etyki i filozofii moralności najważniejszych autorów, w tym koncepcje słusznego postępowania, wartości i moralnych obowiązków. Zna podstawowe metody poznawcze i strategie argumentacyjne stosowane w etyce.	SD_W1 SD_W4	test
Umiejętności			
U01	Doktorant potrafi poprawnie stosować poznaną terminologię etyczną i odnosić ją do konkretnych sytuacji faktycznych, potrafi powołać się na koncepcje omawianych autorów oraz formułować własne stanowisko w dyskusji. Analizuje argumenty etyczne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia. Potrafi samodzielnie prowadzić studia w zakresie etyki oraz przekazywać swoją wiedzę.	SD_U1 SD_U8	test
Kompetencje społeczne			
K01	Doktorant dostrzega znaczenie wartości, więzi i norm moralnych w życiu społecznym. Potrafi formułować oceny moralne i wyrażać opinie o postawach moralnych. Postępuje i myśli odpowiedzialnie. Potrafi rozpoznać dylematy moralne. Jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych aktualnych danych i rozsądnych argumentów.	SD_K3 SD_K5	test

* dozwolone sposoby weryfikacji efektów uczenia się: egzamin; egzamin ustny; kolokwium pisemne; kolokwium ustne; ocena projektu; ocena sprawozdania; ocena raportu; ocena prezentacji; ocena aktywności w trakcie zajęć; prace domowe; test

5. Kryteria oceny

Pisemny sprawdzian w postaci testu z pytaniami jednokrotnego wyboru. Podstawą testu będzie wybrany przez prowadzącego materiał, który wcześniej został omówiony podczas zajęć. Test będzie składał się z 10 pytań. Za każdą poprawną odpowiedź na pytanie można zdobyć 1 pkt. Aby zaliczyć test, należy uzyskać co najmniej 6 pkt. Sprawdzian zostanie przeprowadzony na ostatnich zajęciach w semestrze i będzie trwał 20 minut. Dla osób, które otrzymały ocenę niedostateczną w pierwszym terminie, zostanie wyznaczony termin poprawkowy.

6. Literatura

Literatura podstawowa:

- [1] Przewodnik po etyce, P. Singer (red.), red. wyd. polskiego J. Górnicka-Kalinowska, Książka i Wiedza, Warszawa 2009
- [2] J. Hołówka, Etyka w działaniu, Wydawnictwo Prószyński i S-ka, Warszawa 2001
- [3] P. Singer, Etyka praktyczna, Warszawa 2003
- [4] A Companion to Applied Ethics (Blackwell Companions to Philosophy), R.G. Frey, Ch. Heath Wellman (eds.), Wiley-Blackwell 2003
- [5] The Encyclopedia of Applied Ethics, R. Chadwick (ed.), Second Edition, Four Volume Set, Elsevier Inc. 2012

Literatura uzupełniająca:

- [1] A. MacIntyre, Krótka historia etyki. Filozofia moralności od czasów Homera do XX wieku, przeł. A. Chmielewski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016
- [2] Arystoteles, Etyka nikomachejska (dowolne wydanie), ks. I, II, V

- [3] D. Hume, Badania dotyczące zasad moralności, przeł. A. Hochfeld, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1975, rozdz. 1 i 5
- [4] I. Kant, Uzasadnienie metafizyki moralności (dowolne wydanie), rozdz. 2 i 3
- [5] I. Kant, O domniemanym prawie do kłamstwa z pobudek miłości ludzkiej, przeł. A. Grzebiński, D. Pakalski, Filo-Sofija 2022, Nr 1(2)
- [6] J. S. Mill, Utylitaryzm, [w:] J. S. Mill, Utylitaryzm. O wolności, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006
- [7] A. MacIntyre, Dziedzictwo cnoty, przeł. A. Chmielewski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1996, rozdz. XIV i XV
- [8] C. Gilligan, Innym głosem. Teoria psychologiczna a rozwój kobiet, przeł. B. Szelewa, Wyd. Krytyki Politycznej, Warszawa 2015, s. 67-83, 152-161

7. Nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się**		
Lp.	Opis	Liczba godzin
1	godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim wynikające z planu	30
2	Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim w ramach konsultacji, egzaminów, sprawdzianów itp.	10
3	Godziny pracy samodzielnej studenta w ramach przygotowania do zajęć oraz opracowania sprawozdań, projektów, prezentacji, raportów, prac domowych	5
4	godziny pracy samodzielnej studenta w ramach przygotowania do egzaminu, sprawdzianu, zaliczenia	15
Sumaryczny nakład pracy studenta		60
Liczba punktów ECTS		2

** 1 ECTS pracy = 25-30 godzin nakładu pracy studenta (np. 2 ECTS = 60 godzin; 4 ECTS = 110 godzin)

8. Informacje dodatkowe	
Liczba punktów ECTS na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	2
Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym	0